

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Aan de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 25 mei 2023
Behandeld door Afdeling Maatschappelijke Voorzieningen
Onderwerp Aanbiedingsbrief internetconsultatie Wetsvoorstel doelmatige aanpak
onderwijshuisvesting

Geachte minister,

Namens de G4 reageer ik hierbij op de open internetconsultatie over het Wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting. Het doel van de wet onderstrepen we, maar met de huidige financiering is deze wijziging voor gemeenten onuitvoerbaar.

Het wetsvoorstel heeft tot doel een meer planmatige en doelmatige aanpak van bouw, beheer en onderhoud van schoolgebouwen in het funderend onderwijs door gemeenten en schoolbesturen samen door onder andere:

- de verplichting voor gemeenten om een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op te stellen;
- de verplichting voor schoolbesturen om een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) op te stellen;
- het definiëren van het begrip renovatie als minimaal 25 jaar levensduurverlenging waarvoor de verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente. De wet kent nu alleen de begrippen onderhoud en nieuwbouw;
- het opheffen van het investeringsverbod voor het Primair Onderwijs, zodat er door het PO ook geïnvesteerd mag worden in onderwijshuisvesting.

Als gemeenten en schoolbesturen staan we voor een grote maatschappelijke opgave waar het gaat om verduurzaming (het halen van de klimaatdoelen), het bieden van een gezonde leer- en werkomgeving, het bevorderen van gelijke kansen, de voorzieningen voor een doorlopende leerlijn en het mogelijk maken van inclusief onderwijs.

Deze doelen vragen om goede en duurzame schoolgebouwen. Het doel van de wet gericht op een meer planmatige en doelmatige aanpak van onderwijshuisvesting onderschrijven wij. Daarbij vragen wij als wethouders Onderwijs wel nadrukkelijk aandacht voor de financierbaarheid en uitvoerbaarheid van deze wet.

Financierbaarheid

Zoals o.a. uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) is gebleken en ook door de VNG, de G4 en de sectorraden meermalen bij u onder de aandacht is gebracht, komen schoolbesturen en gemeenten nu al geld te kort om de vervangingsopgave op te kunnen pakken. Een doorbraak is enkel mogelijk wanneer het rijk ook aanvullende middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van deze wet. Het doel van het verplicht opstellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor 4 jaar, met een doorkijk van 12 jaar, is dat schoolbesturen over langere periode duidelijkheid krijgen over de onderwijshuisvesting. Daarmee is langjarige zekerheid over voldoende middelen voor gemeenten eveneens noodzakelijk.

Daarnaast wordt het begrip renovatie opgenomen in de wet als een voorziening in de onderwijshuisvesting. We zien echter dat renovatie in het wetsvoorstel leidt tot een verlenging van de levensduur van een gebouw van 25 jaar en daarmee dus niet gezien kan worden als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw waarbij wordt uitgegaan van een levensduur van 40 tot 60 jaar. Bij een volwaardig alternatief zou renovatie namelijk moeten leiden tot eveneens een levensduurverlenging van 40 jaar, gelijk aan de levensduur van nieuwbouw. Alleen in dat geval kan er een gelijkwaardige afweging tussen renovatie en nieuwbouw worden gemaakt.

Doordat het wetsvoorstel uitgaat van een levensduurverlenging van 25 jaar bij renovatie, wordt er feitelijk een aanvullende voorziening gecreëerd. Hiermee is renovatie geen alternatief voor nieuwbouw, maar slechts een voorziening waarmee nieuwbouw wordt uitgesteld. De verantwoordelijkheid voor een dergelijke voorziening kan alleen bij gemeenten neergelegd worden, als de bijbehorende middelen ook aan gemeenten overgedragen worden.

Uitvoerbaarheid

Als laatste vraag ik uw aandacht voor de enorme extra administratieve last waarmee deze wet de gemeente confronteert. Door in de wet te verankeren dat er een compleet overzicht van alle schoolgebouwen op het grondgebied van de gemeente moet worden opgenomen in het IHP, stelt u ons voor een complexe opgave. Niet zozeer omdat dit overzicht nu ontbreekt, maar door de hoeveelheid gedetailleerde informatie die nu per gebouw moet worden verzameld en gepubliceerd voor een taak die u in principe aan gemeenten en schoolbesturen heeft gedecentraliseerd. Geef ruimte aan gemeenten en schoolbesturen om gezamenlijk invulling te geven aan de Integrale huisvestingsplannen aansluitend op de lokale omvang en opgave.

Tot slot

Naast deze brief hebben wij als G4 gemeenten ook in de consultatieronde onze technische en inhoudelijke input geleverd.

Mijn dringende verzoek is om onze signalen serieus te nemen, zodat we in de G4 samen met de schoolbesturen werk kunnen blijven maken van het aanpakken van onze scholenvoorraad.

Met vriendelijke groeten,

G4 wethouders Onderwijs

Namens hen,

Marjolein Moorman

Wethouder Onderwijs